

DE SCHAKEL

Kwartaaluitgave van de Stichting Genootschap Engelandvaarders

"GIJ ZIJT DE SCHAKEL TUSSEN HEN, DIE THUIS BLEVEN, EN MIJ"

KONINGIN WILHELMINA

STICHTING GENOOTSCHAP ENGELANDVAARDERS

Kwartaaluitgave van de Stichting Genootschap Engelandvaarders
APRIL 2008 - 29e Jaargang, nr. 116

BESTUUR:

Voorzitter

R.W. Hemmes	Thorbeckelaan 74	2564 BS Den Haag	Telefoon en fax 070 - 368 35 66
-------------	------------------	------------------	------------------------------------

Secretaris

G.J. Staal E-mail: jan.staal@planet.nl	Oranje Nassaulaan 52	3708 GE Zeist	Telefoon 030 - 692 27 92
---	----------------------	---------------	-----------------------------

Penningmeester

Ch.H. Bartelings E-mail: ch.h.bartelings@planet.nl	Thomas Jeffersonlaan 437	2285 AP Rijswijk	Telefoon en fax 070 - 394 14 67
---	--------------------------	------------------	------------------------------------

LEDEN:

R.A. Grisnigt	Canadalaan 25	4631 NT Hoogerheide	0164 - 61 34 15
R.M. ten Broek	Burg. de Villeneuve- singel 30	3055 AP Rotterdam	010 - 422 39 14

J.A. Bakker, Evenementencommissie	Zeekant 92g	2586 JB Den Haag	070 - 354 02 45
J. de Mos, Evenementencommissie	Marjorystraat 25	3151 SK Hoek v. Holland	0174 - 38 21 83

Schakel redactiecommissie

Thomas Jeffersonlaan 437	2285 AP Rijswijk	Telefoon en fax 070 - 394 14 67
--------------------------	------------------	------------------------------------

E-mail: ch.h.bartelings@planet.nl

Bankrekeningen:

Postbank : 35 95 00
ABN-AMRO Rijswijk: 54.55.46.826

Website: www.engelandvaarders1940-1945.nl

Het volgende nummer verschijnt in juli 2008.
Gaarne hiervoor bestemde kopij inzenden vóór 1 juni 2008.

APRIL 2008

Wat een veerkracht in ons Genootschap! We dachten in een noodsituatie te verkeren toen zich geen redacteur meldde voor de Schakel. In het bestuur werd Charles Bartelings gevraagd te bezien hoe we de Schakel in leven konden houden en kijk wat een schitterende Schakel kwam er weer uit in januari. Hulde aan Charles en hulde aan alle medewerkers. Zo zie je maar weer: nooit te vroeg opgeven!

Wij hopen dat er ook dit jaar weer vele Engelandvaarders aan de door ons aangegeven evenementen zullen kunnen deelnemen. Ons bestuur organiseert alleen nog de jaarlijkse reünie en de maandelijkse borrel in Den Haag. Er zijn echter veel evenementen die door anderen worden georganiseerd en waar wij in het verleden met velen bij zijn geweest. Het aantal loopt terug maar er komen nog steeds Engelandvaarders naar de uitreiking van de Geuzenpenning in Vlaardingen in maart; naar de herdenking bij het monument van het Englandspiel in Den Haag in mei; naar de Nationale Herdenking in Amsterdam op 4 mei; naar de herdenking in Loenen in mei; naar de Nationale Veteranendag in Den Haag in juni. Die wordt elk jaar op de verjaardag van Prins Bernhard georganiseerd op 29 juni, maar die Veteranendag is in 2008 op 28 juni in verband met het feit dat 29 juni een zondag is.

De data van de Haagse borrel zijn normaal op de eerste maandag van de maand. Soms is er die dag een probleem in de kazerne en dat wordt tijdig in de Schakel vermeld. Zo dient de datum van de mei borrel vermeld in de januari Schakel te worden gewijzigd van maandag 12 mei, 2e Pinksterdag, naar dinsdag 13 mei. Noteert u dat nu meteen anders komt u misschien voor niets. En noteer dan ook dat de reünie dit jaar weer in Den Haag wordt gehouden op 17 september. In Gilze Rijen wordt dan nog steeds gebouwd. Dat moet volgend jaar klaar zijn en dan is de mogelijkheid weer aanwezig om ons daar hartelijk welkom te heten. Voor dit jaar hebben wij weer in de Prinses Juliana Kazerne in Den Haag op 17 september (al genoteerd?) onze reünie besproken. Met alle op- en aanmerkingen van vorig jaar wordt rekening gehouden. Dus wordt dat een mooi festijn. Ik hoop dat velen kunnen komen.

Ik kijk naar u uit.

Rudi Hemmes

Een aantal in Nederland en België wonende Engelandvaarders en belangstellenden hebben bij de vorige Schakel een door de Postbank niet meer geldig verklaarde acceptgiro (nr. 12) ontvangen, die bij inzending naar de Postbank voor overschrijving werd teruggestuurd. Wij verzoeken degenen die dit is overkomen vriendelijk om hun bijdrage voor het Genootschap met een eigen overschrijvingskaart over te maken naar één van de bankrekeningnummers van ons Genootschap, t.w. Postbank nr. 359500 of ABN AMRO nr. 545546826, ten name van de Penningmeester Stichting Genootschap Engelandvaarders te Rijswijk. Mede namens drukkerij WilsKracht bieden wij verontschuldigen aan voor de eventuele overlast.

CHB

IN MEMORIAM

J.W. (Pim) de Bruyn Kops
10 juli 1922 - 4 februari 2008

Vliegerkruis
Kruis van Verdienste

Pim werd geboren in Nederlands-Indië en bracht zijn jeugd door in Ceribon. Zijn moeder overleed toen Pim zes jaar was. Na het overlijden van zijn moeder werd hij naar Nederland gebracht waar hij uiteindelijk liefderijk werd opgenomen als pleegkind bij de familie Luberti in Wassenaar. Zoals menig ander Engelandvaarder ging hij naar school op het Nederlandse Lyceum in Den Haag.

De oorlog is een periode in Pims leven die op hem veel indruk heeft gemaakt en hem waarschijnlijk ook het meest heeft gevormd. Dit was zijn tijd als Engelandvaarder en oorlogsvlieger in het Nederlandse Marine 320 Mitchell squadron. Omdat onderling vertrouwen - zeker in

de oorlogsjaren - een groot goed was, was dat ook de tijd dat hij zijn beste vrienden maakte - en ook verloor. Oscar de Brey was zijn grootste makker met wie hij samen met Frederik Trip en Govert van den Bosch in 1941 eerst probeerde met kano's Engeland te bereiken. Nadat dit plan mislukte dook hij samen met Oscar onder in Eindhoven van waar hij in november 1941 vertrok voor een tocht naar Engeland die uiteindelijk meer dan een jaar duurde. Pim en Oscar bereikten al snel Frankrijk maar werden tot twee keer opgepakt op weg naar het vrije Zwitserland. De eerste keer ontvluchtten ze uit een gevangenis in Lyon. De tweede gevangenschap werd doorgebracht in een Frans werkkamp. Uiteindelijk ontsnapten ze daar ook dankzij een goed gezinde prefect en bereikten ze de Frans-Spaanse grens die zij overstaken in juli 1942. Vanuit Bilbao reisden ze per schip naar Curaçao. Daarna bereikten ze via New York en Canada Engeland tijdens de Kerstdagen van 1942. Oscar de Brey besloot de inlichtingendienst in te gaan en werd als agent gedropt in bezet gebied en als een der laatste door de Duitsers opgepakt als onderdeel van het "Englandspiel". Hij kwam om in 1944. Pim volgde de vliegeropleiding bij de RAF.

Na zijn opleiding in Canada waar hij zijn "wings" behaalde werd hij ingedeeld bij het Nederlandse 320 squadron. Vanaf januari 1945 vloog hij zo'n vijftig sorties boven door de Duitsers bezet gebied en Duitsland. Hij was betrokken bij het tragische bombardement op het Bezuidenhout toen het 320 squadron opdracht kreeg om V2 installaties van de Duitsers uit te schakelen. Het liep helaas mis en als groot ongeluk kwam zijn oom Jan Luberti om als één van de slachtoffers bij latere opruimwerkzaamheden. Hoewel Pim hier later nooit over sprak moet het hem veel pijn hebben gedaan. In 1948 kon hij pas "met groot verlof" na zich zowel op de militaire vliegvelden Woensdrecht en Twente verdienstelijk te hebben gemaakt bij de opleiding van een nieuwe generatie piloten voor de Nederlandse luchtmacht.

Na enige jaren in de houthandel bij Jongeneel en later als directeur bij de Maatschappij de Fijnhouthandel gewerkt te hebben maakte hij de overstap naar het Ministerie van Defensie als directeur van het codificatiekantoor. Op maandag 11 februari op een prachtige zon overgoten

dag werd door zijn echtgenote, kinderen, kleinkinderen en een groot aantal vrienden en bekenden afscheid van hem genomen in Den en Rust te Bilthoven. Bram Grisnigt, Jaap Hinderink en ondergetekende waren daarbij aanwezig.

E.A. Jonker

MEI BIJEENKOMST 2008 DEN HAAG - WIJZIGING _____

De in de vorige Schakel vermelde datum in mei voor de maandelijkse bijeenkomst in Den Haag, die met de Prinses Juliana kazerne was overeengekomen, is verschoven van 12 mei naar dinsdag 13 mei a.s.

CHB

NATIONALE 4 MEI HERDENKING 2008 _____

Zoals in de vorige Schakel staat vermeld maakt het feit dat 4 mei dit jaar op een zondag valt geen verschil voor de datum waarop de 4 mei herdenkingsplechtigheden en bijbehorende handelingen plaatsvinden. Alle reguliere handelingen die aan de plichtigheid zijn verbonden vinden gewoon doorgang op zondag 4 mei, waaronder de twee minuten stilte om 20.00 uur, de vlag halfstok en de kranslegging.

In Amsterdam bestaat de 4 mei Herdenking uit een bijeenkomst in de Nieuwe Kerk en een plichtigheid op de Dam, die beiden rechtstreeks door de televisie worden uitgezonden. Het Nationaal Comité 4 en 5 mei is verantwoordelijk voor het Nationale Herdenking programma dat wordt uitgevoerd in aanwezigheid van H.M. de Koningin, Z.K.H. de Prins van Oranje, vertegenwoordiging van de Rijksministerraad, voorzitters en leden van de Eerste en Tweede Kamer, nabestaanden en

vertegenwoordigers van vele betrokken organisaties. Gebaseerd op vorige jaren worden meer dan 15000 personen verwacht.

De bijeenkomst in de kerk begint om 18.55 uur en duurt ongeveer een half uur. Centraal in het programma staan de 4 mei lezing en de uitvoering van twee muzikale composities die speciaal voor de Nationale Herdenking zijn gemaakt. Muzikale optredens worden uitgevoerd door het Nationaal Jeugdkoor.

Na de bijeenkomst in de kerk gaan de aanwezigen naar de Dam, waar om even voor 20.00 uur H.M. de Koningin en Z.K.H. de Prins van Oranje namens de gehele bevolking in Nederland als eersten een krans bij het Nationaal Monument leggen. Om 20.00 uur is er 2 minuten stilte en volgen het Wilhelmus, een toespraak, het gedicht en de krans- en bloemlegging door autoriteiten, betrokken organisaties, overlevenden en Amsterdamse kinderen die meedoen aan het project Adopteer een Monument. Daarna volgt een defilé voor alle aanwezigen die daaraan willen meedoen en dan een bloem ontvangen van scouts.

CHB

HERDENKING ENGLANDSPIEL MONUMENT 4 MEI 2008 DEN HAAG

Op 4 mei a.s. vindt de jaarlijkse herdenking in Den Haag plaats van hen die als geheim agent zijn omgekomen, tijdens of na hun dropping boven bezet Nederland. De herdenkingsplechtigheid vindt plaats bij het monument aan de Hogeweg in Den Haag, nabij hotel "Crown Plaza - Promenade". Aanvang om 15.00 uur. Verzamelen om 14.50 uur. Tijdens de plechtigheid worden kransen en bloemen gelegd door betrokken organisaties en nabestaanden gevolgd door een defilé. Medewerking wordt verleend door het Trompetterkorps Koninklijke Marechaussee. De plechtigheid duurt ongeveer een uur, waarna hotel "Crown Plaza" de gelegenheid biedt om na te praten.

CHB

DODENHERDENKING 4 MEI 2008 LOENEN

Het bestuur van de Oorlogsgravenstichting nodigt u uit tot het bijwonen van de jaarlijkse dodenherdenking op het ereveld Loenen. De herdenking zal plaatsvinden voor de kapel, op zondag 4 mei 2008, aanvang 14.00 uur.

Programma

1. Klokgelui.
2. Openingstoespraak door zijne hoogwaardige excellentie Mgr. Dr. J.M. Punt, Bisschop van Haarlem.
3. Muziek door de Regionale Politiekapel Noord- en Oost-Gelderland o.l.v. de heer F. de Wever.
4. Toespraak door de weleerwaarde heer J.C.M. van Lieverloo, plv. Hoofdkrijgsmachtaalmoezenier.
5. Muziek
6. Declamaties door leerlingen van de Koninklijke Scholengemeenschap Apeldoorn.
7. Kranslegging bij 'de vallende man', het monument van de Oorlogsgravenstichting.
8. Taptoe.
9. Een minuut stilte.
10. Wilhelmus (1e en 6e couplet).

U wordt verzocht om uiterlijk 13.45 uur aanwezig te zijn.

In de kapel wordt om 11.30 uur een oecumenische dienst gehouden, verzorgd door pastoor H.W.J.M. Rekveld en de weleerwaarde heer J.W.C. van Driel, Nederlands hervormd predikant te Loenen.

P.S. Het ereveld is gelegen aan de Groenendaalseweg 64 te Loenen, op 4 mei geopend van 9.00 uur tot 22.00 uur. Bij de ingang van het ereveld worden bloemen verkocht.

Zoals in de Schakel van mei 2007 werd beschreven en met foto's geïllustreerd, was het Vrijheidsdefilé in Wageningen op 5 mei weer een groot succes. Het was eveneens de vele voorgaande jaren hartverwarmend en ontroerend zoals de defilanten lopend en rijdend in historische militaire voertuigen in de dichtbevolkte straten van Wageningen werden toegejuicht en bloemen en verfrissingen werden aangeboden. Aangezien de gemeente Wageningen er vanuit ging dat de oudste generatie veteranen niet meer in staat zou zijn lopend aan een dergelijke evenement deel te nemen, werd de mogelijkheid aangeboden om rijdend mee te defileren. Derhalve werd in 2007, na 20 jaar marcherend te hebben gedefileerd, voor het eerst door het Detachement Stichting Samenwerkend Verzet (w.o. het Genootschap Engelandvaarders), op verzoek van de 80+ deelnemers, gemotoriseerd aan het defilé deelgenomen in 3 opeenvolgende historische voertuigen met twee vaandels hoog uitstekend, aan de kop van het defilé.

Ook voor 5 mei 2008 werd door de gemeente Wageningen dezelfde toezegging gedaan, zodat ook minder valide defilanten, evenals in 2007, zich dit jaar weer kunnen opgeven per telefoon of fax bij Jan Bakker (070-354 02 45), de Detachementscommandant. Deelnemers worden verzocht op te geven of zij een partner/begeleid(st)er (niet-defilant) willen meenemen. Er worden **geen** gratis NS-vervoerbewijzen beschikbaar gesteld. Zij ontvangen dan een routebeschrijving, een parkeerkaart voor de parkeerterreinen Costerweg (waarop aan de achterkant aanwijzingen voor de gereed staande bussen naar het complex "de Dreijen", de startlocatie). Aldaar moeten zij zich tussen 12.00 en 13.00 uur melden bij de Detachementscommandant, die te vinden is in de deelnemerstent, bij het vaandel van het Genootschap Engelandvaarders. Koffie wordt geserveerd en de bekende lunchpakketten zijn verkrijgbaar. Men kan ook in het nabij gelegen restaurant gaan eten of bij de mobiele verkoopwagen. Voor de deelnemers zullen op het complex diverse activiteiten worden ontplooid, waaronder muziek- en re-enactment optredens.

Als tenue, wordt men verzocht het bekende Veteranenuniform te dragen, t.w. een donkerblauwe of zwarte blazer met grootmodel onder-

scheidingen, E.V.-das en zwarte lage schoenen. Tijdens de defileerroute wordt in de houding gemarcheerd en rijdend gestaan. Dus niet zwaaien. Bij het bereiken van het bekende defileerpunt wordt geen hoofd rechts gecommandeerd, maar brengt alleen de Detachementscommandant de eregroet. Het defilé eindigt aan de Costerweg, alwaar bussen gereed staan voor het station.

De gemeente Wageningen stelt het op hoge prijs als de bevrijders van het eerste uur w.o. de Engelandvaarders, op 5 mei in de Stad der Bevrijding, voorop gaan, verklaarde de Coördinator Vrijheidsdefilé de heer R.H. Rijntalder.

Tenslotte, ter afsluiting van een feestelijke bevrijdingsdag, de traditionele Chinese maaltijd voor de aanwezige Engelandvaarders en partners in een voortreffelijk restaurant.

HERDENKINGSBIJEENKOMST JOHANNES DE DOPERKERK, WAGENINGEN 5 MEI 2008

Naast het vrijheidsdefilé wordt door het Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 Wageningen een herdenkingsbijeenkomst in de Johannes de Doperkerk georganiseerd, gevolgd door een plechtigheid op het 5 Meiplein en een afsluitende receptie in de aula van de Universiteit of in hotel de Wereld. Deputaties van de veteranen, verzets- en overige organisaties worden hiertoe uitgenodigd en kunnen het defilé gadeslaan vanaf een tweetal tribunes. Het Vrijheidsdefilé vangt aan direct na afloop van de plechtigheid op het 5 Meiplein en eindigt vóór de receptie. Om organisatorische redenen is het niet mogelijk dat deelnemers aan het defilé tevens aanwezig kunnen zijn bij de herdenkingsbijeenkomst in de kerk, zoals in voorgaande jaren. Vertegenwoordigers van veteranen- en verzetsorganisaties kunnen na de ontvangst in de aula gebruikmaken van een eenvoudig lunchbuffet. Om 14.00 uur moeten zij hun plaatsen in de kerk hebben ingenomen, waarna de herdenkingsbijeenkomst (o.m. Capitulatieconcert met medewerking van de Marinierskapel) tot 15.40 uur plaatsvindt, gevolgd

door de plichtigheid op het 5 Meiplein en het defilé. Om ± 17.20 uur is de receptie, die tot 18.30 uur duurt. Engelandvaarders, die niet aan het defilé deelnemen en hiervoor in aanmerking wensen te komen, kunnen zich telefonisch bij Jan Bakker melden (070-354 02 45), die voor NS-vervoersbewijzen, toegangskaarten voor de kerk en parkeerkaarten zorgdraagt. Vanaf het parkeerterrein zal pendelvervoer worden ingezet naar de aula.

DEFILÉ NEDERLANDSE VETERANENDAG, 28 JUNI 2008

Op zaterdag 28 juni 2008 wordt in Den Haag voor de vierde keer de Nederlandse Veteranendag gehouden. Naast een plechtigheid in de Ridderzaal, een medailleparade op het Binnenhof en een fly-past, zal het hoogtepunt van deze dag het defilé van Nederlandse veteranen in de binnenstad van Den Haag gaan worden. Deze vierde veteranendag zal aansluitend feestelijk worden afgesloten op het Malieveld, alwaar een uitstekende warme rijstmaaltijd de deelnemers en hun begeleiders wacht.

De route is dit jaar maar 2 kilometer lang en loopt langs het stadhuis weer terug naar het Malieveld. Aan de Kneuterdijk neemt Z.K.H. Prins Willem Alexander het defilé af. Op de kop van het defilé lopen detachementen van de vereniging Dragers Bronzen Leeuw/Bronzen Kruis, waarin opgenomen Kruis van Verdienste/Vliegerskruis, het Samenwerkend Verzet en de BNMO. Zij lopen voorop als blijk van respect en waardering voor hun bijzondere inzet en rol in het verleden! Zie foto gepubliceerd in de Posthoorn van het Detachement Samenwerkend Verzet met de opdruk 'Dapper door de regen' en onderschrift 'Tussen duizenden veteranen marcheert een handvol Engelandvaarders in het defilé door de binnenstad'. Ondanks de regen was het defilé weer een groot succes.

Zoals in Wageningen zal het Genootschap Engelandvaarders als

onderdeel van de Stichting Samenwerkend Verzet weer mee defileren. Ook bestaat er, uitsluitend voor veteranen die niet of slecht ter been zijn, een mogelijkheid om op historische (mititaire) voertuigen van "Keep Them Rolling" en de "Army Vehicle Club" in het defilé mee te rijden, echter aan het eind van de collone, hetgeen in 2006 en 2007 ook gebeurde.

Omdat het op 28 juni vrijwel onmogelijk zal zijn om met eigen vervoer richting Den Haag te komen, ontvangt men per deelnemer een NS-vervoersbewijs. Bij aankomst op het Centraal Station in Den Haag staan gidsen klaar om minder valide veteranen en hun begeleiders naar de busjes te wijzen die hen naar het Malieveld brengen. Minder valide veteranen die meerijden op de historische militaire voertuigen in het defilé, stappen op het Malieveld in en komen daar ook weer terug.

Aankomst veteranen vanaf 08.00 - 11.00 uur. Tijdens een bijeenkomst voor de Detachementscommandanten op 8 mei a.s. worden de instructies voor het defilé, vervoersbewijzen, tribunekaarten, consumptie- en maaltijdbonnen uitgereikt, die deze aan de deelnemers zullen doen toekomen. Engelandvaarders die aan dit defilé lopend of rijdend willen deelnemen, of bij de uitreiking van de Herinneringsmedaille Vredesoperaties aanwezig willen zijn (maximaal 3 personen per onderdeel), moeten zich derhalve zo spoedig mogelijk opgeven per telefoon of fax aan Jan Bakker (070-354 02 45), die weer als Detachementscommandant zal optreden van de Stichting Samenwerkend Verzet.

Veteranendefilé 2007 in Den Haag met een handvol Engelandvaarders.

Fotoburo Jos van Leeuwen

Tevens worden zij verzocht op te geven of zij een meereizende partner/begeleider (niet-defilant) willen meenemen.

Taptoe

Degenen die na deze dag nog voldoende energie over hebben, kunnen 's avonds ook nog genieten van een taptoe op het Spui in Den Haag. Het Spui bevindt zich op loopafstand van het Malieveld. De taptoe begint om 19.00 uur en duurt tot 21.00 uur. De toegang is gratis. Naast muziekkorpsen, die aan het defilé deelnemen, treden nog geallieerde muziekkorpsen op. Ook een banierwacht, met o.a. banieren van de Bond van Wapenbroeders zal deel uitmaken van de taptoe. Deze taptoe vormt een prima aanvulling op het programma van de Nederlandse Veteranendag.

Hopende op een grote opkomst van Engelandvaarders voor deze unieke evenementen in Wageningen en Den Haag.

Jan Bakker

ENGELANDVAART OOK EEN ZAAK VAN VROUWEN _____

Tijdens het werk aan mijn boek *Tulpen voor Wilhelmina*: de geschiedenis van de Engelandvaarders (Amsterdam, 2004) heb ik mij vaak afgevraagd waarom er zo weinig vrouwelijke Engelandvaarders zijn geweest. Als uitgangspunt voor mijn onderzoek diende een groep van 1706 Engelandvaarders, waarvan er slechts 48 van het vrouwelijk geslacht waren. Van deze vrouwen waren er 28 gehuwd, 4 verloofd, 14 ongehuwd en 2 gescheiden.

Op zoek naar een mogelijke verklaring voor het geringe percentage vrouwen onder de Engelandvaarders ben ik gaan kijken naar de rol van vrouwen in het verzet. Uit onderzoek is gebleken dat vrouwen

evenzeer tot verzet bereid waren als mannen, maar daar door praktische redenen (huwelijk, kinderen) er minder toe kwamen. Als ze wel verzet pleegden hadden zij vaak een andere rol dan de mannen: een dienende, verzorgende rol (koerierster, hulp aan onderduikers), waarmee ik overigens helemaal niet wil beweren, dat dit soort verzet minder belangrijk of minder gevaarlijk was. Maar misschien dat Engelandvaart (solistisch, ondernemend) daarom voor sommige vrouwen minder voor de hand lag.

Een tweede reden waarom vrouwen minder geneigd waren tot Engelandvaart heeft misschien te maken met het feit dat Nederland geen dienstplicht voor vrouwen kende. De Minister van Oorlog, van Lidth de Jeude heeft in 1942 nog wel even overwogen om een dienstplicht voor Nederlandse vrouwen buiten Nederland in te stellen, maar zag daar vanaf o.a. omdat zijn collega-ministers vreesden door deze maatregel al hun administratieve personeel kwijt te raken. Wel kwam er (veel) later tot vreugde van ondermeer Koningin Wilhelmina een vrijwillig Vrouwen Hulp Korps. Hoe dan ook: een veelgenoemd motief van mannelijke Engelandvaarders, aansluiting bij de geallieerde strijdkrachten in Engeland, ging voor vrouwen dus niet op. Sterker nog: vrouwelijke Engelandvaarders die eenmaal onderweg waren, hadden vaak de grootste moeite om Engeland binnen te komen, omdat dit land in principe alleen diegenen toeliet, die van belang waren voor de geallieerde oorlogvoering (namelijk: mannen van dienstplichtige leeftijd). Een derde punt, tenslotte, was dat vrouwen minder dan mannen dwingende redenen hadden om het land te verlaten. Afgezien van de maatregelen tegen de Joden golden alle Duitse verordeningen die Nederlandse mannen er mede toe brachten weg te gaan (de Arbeitseinsatz, de internering van krijgsgevangenen, de loyaliteitsverklaring die studenten moesten ondertekenen) niet voor vrouwen. Meisjesstudenten kregen wel de loyaliteitsverklaring voorgelegd, maar werden - anders dan mannelijke studenten - over het algemeen ongemoeid gelaten, wanneer zij de verklaring niet hadden getekend.

Dat er zoveel mannen naar Duitsland werden afgevoerd zorgde er intussen wél voor dat aan de vrouwen de taak toeviel om de boel (thuis

of op het werk) draaiende te houden. Deze zorg voor wat je enigszins hoogdravend 'het overleven van de natie' zou kunnen noemen werd tot een soort 'werk voor de goede zaak' dat men thuis, in bezet Nederland, kon verrichten. Daarvoor hoefde je als vrouw die "iets voor vaderland en Oranje wilde doen" dus niet persé naar Engeland! Ondanks de hierboven geschetste omstandigheden zijn er wel degelijk vrouwen geweest, die - vele gevaren trotserend - naar Engeland op weg gingen. Sommigen wilden net als de mannen in militair verband vechten voor de bevrijding; anderen vonden een kantoorbaan op een ministerie in Londen ook een prima manier om bij te dragen aan de geallieerde oorlogvoering. Velen reisden mee met man, verloofde of vrienden, een enkeling maakte de tocht geheel alleen.

De redactie van de Schakel wil een serie starten over deze vrouwelijke Engelandvaarders en in de komende maanden, te beginnen in de volgende Schakel van juli, telkens één van deze vrouwen in de schijnwerper zetten.

Agnes Dessing

OROLOGSMONUMENT GEVANGENIS HAAREN

Het monument herinnert aan het feit dat het Grootseminarie Haaren gedurende de Tweede Wereldoorlog is gebruikt als gijzelaarskamp en als 'Polizeigefängnis' voor verzetsmensen. Veel van de verzetsmensen werden geëxecuteerd of kwamen om in concentratiekampen. Onder hen de slachtoffers van het 'Englandspiel'.

Het monument is een gemetselde poort met twee reliëfs van witte natuursteen en een kleine plaquette. Op de linkerplaquette staat een vredesduif en het woord 'PAX', op de rechterplaquette staat een piëta. Op de linkerkant van de poort is het bekende gedicht 'De Plompe Laars' van Jan Engeleman aangebracht.

'Een plumpe laars heeft u vertreden
gij hebt gestreden
tot aan de
laatste duisternis
barmhartigheid
vermag uw klagen
zij heeft u in een
schoot gedragen
waar lijden
hoogste luister is'.

De tekst op de kleine plaquette luidt:
'BLIJF WAAKZAAM
EENS IS GENOEG'

Plaats monument: Rijksweg 15, Haaren.

Het monument werd ontworpen door Cephass S. Stauthamer en de onthulling vond plaats in 1948.

Bron: www.oorlogsmonumenten.nl

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn 180 geheim agenten waaronder 108 Engelandvaarders, naar bezet Nederland teruggekeerd, 90 geheim agenten zijn omgekomen waaronder 51 Engelandvaarders.

Ongeveer 60 geheim agenten kwamen in de 'Polizeigefängnis' Haaren terecht, hun laatste verblijf op vaderlandse bodem. Drie agenten van Bureau Inlichtingen werden gefusilleerd op de fusilladeplaats in Vught, de overigen werden afgevoerd naar de concentratiekampen Mauthausen, Sachsenhausen, Ravensbrück en Neuengamme.

Zo'n 1700 Engelandvaarders hebben in de oorlog hun doel bereikt. Na vaak langdurige omzwervingen en met veel geluk bereikten zij uiteindelijk Engeland. Vél meer dan die 1700 hadden dat geluk niet. Zij verdronken in de Noordzee, of werden onderweg in Frankrijk gearresteerd en verdwenen in gevangenissen, tuchthuizen en concentratiekampen. Jules Willemse, in 1943 een tweedejaars student vliegtuigbouwkunde aan de TH in Delft, behoort tot die laatste categorie. Hij weigerde in april 1943 de loyaliteitsverklaring te tekenen, vond dat hij te weinig zitvlees had om onder te duiken en besloot daarom samen met een neef via Frankrijk en Spanje naar Engeland te gaan om van daaruit bij de geallieerde luchtmacht de Duitsers en de Italianen te bevechten; een kennis sloot zich nog bij hen aan. Het zou allemaal anders lopen. Nadat zij redelijk voorspoedig de Pyreneeën hadden bereikt, liep het drietal bij St-Jean-Pied-de-Port tijdens een controle tegen de lamp. Via de gevangenis Fort du Hâ in Bordeaux en het doorgangskamp Royallieu in Compiègne belandde het gezelschap in Buchenwald, Jules Willemse met het transport van 16 december 1943. Tot aan de bevrijding van Buchenwald op 11 april 1945 zou hij daar blijven.

Jules Willemse heeft onlangs een boek geschreven over zijn ervaringen in Buchenwald; de beschrijving van zijn reis tot aan zijn arrestatie vormt slechts een aanloop in dit boek (hij schreef daarover ook al in *De Schakel* van juli 1998). De verschrikkelijke ervaringen van de gevangenen in Buchenwald zijn onder andere al eerder op een briljante manier vorm gegeven in de boeken van de Spaans-Franse schrijver Jorge Semprun. Semprun gebruikte daarvoor de romanvorm. Het boek van Jules Willemse lijkt niet op die boeken van Semprun. Op een onderhoudende en soms bijna lichtvoetige toon vertelt Jules Willemse over het dagelijkse leven in dit concentratiekamp op de Ettersberg bij Weimar. Bij het schrijven heeft hij af en toe wel gebruik gemaakt van reeds bestaande literatuur over Buchenwald, maar -zo onderstreept hij- niet te veel, want hij wilde het boek schrijven uitgaande van zijn eigen herinneringen en ervaringen. Af en toe voegt Willemse in zijn boek een 'verzonnen' intermezzo toe, als aanloop naar en ter verduidelijking van een nieuw hoofdstuk. Zo beschrijft hij met dialoog en al de belevenissen van de crew van een bommenwerper die tot taak heeft

zijn bommenlast boven de Gustloff-fabriek bij Buchenwald af te werpen. Hij vervolgt daarna met zijn eigen ervaringen bij dit bombardement dat aan een paar honderd mensen -gevangenen én SS-ers- het leven heeft gekost. Willemse zelf kwam er zonder een schram af door in een droge sloot te duiken met een vriend. Bij de verzorging van de gewonden kwam hij voor het eerst in het daar ook aanwezige kampbordeel, 'der Puff'. De aanblik van een daar werkende Vietnamese schone zou hem nog lang bezighouden.

De overlevingskans van een gevangene was afhankelijk van veel factoren. Jules Willemse noemt een er aantal die voor hem bepalend zijn geweest. Onder begeleiding van Jaap Tas die zijn gitaar bij aankomst had mogen behouden ontstond er een klein zangclubje dat iedere zondag in het 'Waschraum' van Block 49 bijeen kwam en op teksten van deze Jaap Tas zijn kunsten vertoonde. Jules Willemse kon op deze momenten de ellende even vergeten; bovendien hielp het zingen 'het moreel van de lotgenoten op te krikken'. Het lied 'Ons parool' dat Jaap Tas dichtte over Buchenwald kent Willemse nog steeds uit zijn hoofd en heeft hij met muzieknoden en al achter in zijn boek opgenomen.

Van levensbelang was ook het werk wat je te doen kreeg, in welk 'Kommando' je werd geplaatst. Met dankbaarheid vermeldt Willemse het feit dat hij kort na aankomst door toedoen van de Nederlander Eric Roest, de latere vice-admiraal, een baantje kreeg bij de 'Arbeitsvorbereitung' van de Gustloff-fabriek, waar wapens werden gemaakt. Dat was fysiek een stuk minder zwaar dan vele andere 'Kommandos' zoals die van het 'Scheisse tragen' in de 'Gärtnerei' of het stenen sjouwen bij de 'Steinbruch' en dus had je een grotere overlevingskans. Hij had daar bovendien ook een redelijk grote bewegingsvrijheid. Willemse vertelt in zijn boek hoe er in het klein werd gesaboteerd, bijvoorbeeld door bestellingen te plaatsen bij leveranciers waarvan ze wisten dat die recent waren gebombardeerd; dat leverde weer een paar maanden extra wachttijd op. De onderlinge verhoudingen bij de 'Arbeitsvorbereitung' waren heel goed. In het boek is als illustratie een soort oorkonde opgenomen die hij ter opbeuring van zijn collega's kreeg toen hij een tijdlang als ernstig zieke in het 'Revier' lag. Zijn eigen ziekte is ook de aanleiding om te schrijven over hoe het er in dat

'Revier' aan toe ging. Kameraadschap was ook essentieel voor het overleven. In het boek vermeldt hij regelmatig zijn slapie Ton Elias, die 'precies mijn omdraairitme had'. Met nog twee andere lotgenoten Frank en Henk sluit hij ook een vriendschap; zij houden elkaar op de been, ook tijdens de beruchte lange appels. Jules Willemse schrijft dat hij 'schijnbaar zo onbeschadigd naar lijf en ziel door de oorlogsverschrikkingen heen is gekomen'. Hij wijt dit aan zijn vermogen om zich af te kunnen sluiten voor een groot gedeelte van de dagelijkse ellende: 'Als ik maar lekker bij mijn vrienden kon zijn, mochten zich vlak onder mijn ogen de meest afschuwelijke taferelen afspelen: het deerde mij niet'. Willemse schrijft dat hij deze houding van hemzelf nu erg egocentrisch, hard en gevoelloos vindt, maar hij realiseert zich dat dit hem ook voor de ondergang heeft behoed. Verder heeft hij er later altijd over kunnen praten. Deze beschouwingen staan in het hoofdstuk 'Zondagskind'. 'Een Zondagskind in Buchenwald' is ook de titel van de memoires van een andere Nederlandse Buchenwald-gevangene die een jaar of twee geleden zijn uitgegeven. Maar zijn eigenlijk niet alle overlevenden van Buchenwald zondagskinderen?

Sierk Plantinga

Jules Willemse, Verloren Toekomst. Het verhaal van een Buchenwaldgevangene, Amsterdam 2008, Uitgeverij SWP/Scrivare, 128 pp., ISBN 978-90-6665-884-4, € 13,90.

REISERVARINGEN VAN ENGELANDVAARDER A.E. PANNENBORG (vervolg)

Vanaf de grens reisde er een Guardia Civil mee in de bus om ons te bewaken. Die leverde ons af op het politiebureau van Seo de Urgel. Daar werd onderdak voor ons geregeld met het bevel ons tweemaal per dag te melden. Het bleek, dat er telkens een bus vol vluchtelingen werd verzameld alvorens deze af te voeren naar de gevangenis in Lerida, de provinciehoofdstad. Tijdens deze dagen wachtend op trans-

port openbaarde zich bij ons beiden ziekteverschijnselen: braken en buikloop. Het bleek, dat wij met paratyphus waren besmet, vrijwel zeker opgelopen door te drinken uit een bergbeek op een hoogte waarboven vee weide.

In de bus naar Lerida zaten twee Guardia Civil met de karabijn in de aanslag, nogal komiek na de relatieve vrijheid in Seo de Urgel. Willem en ik werden anders dan de anderen bij een hospitaal afgeleverd. In bedden naast elkaar lagen wij op een zaal met een twintigtal bedden. Wij bekeken deze voor ons nieuwe omgeving en langzaam aan begon het te dagen: wij lagen op de gevangenisafdeling van het hospitaal; alle patiënten hadden een kaal geknipt hoofd.

Onze behandeling was primitief en ons inziens foutief. Zo kregen wij regelmatig sla te eten, niet erg logisch voor patiënten waarvan de maag in de war is. Dag in, dag uit lagen wij daar, zonder lectuur en zonder dat wij merkten behandeld te worden. Hierdoor en ook door de taal niet te verstaan begonnen Willem en ik ons steeds meer in de put te voelen.

Na een dikke week besloten wij de zaak te forceren. Wij bleven niet in bed liggen, stonden op, kleedden ons aan en gingen buiten zitten op de gesloten binnenplaats. Dat werkte, na twee dagen werden wij ontslagen en naar de gevangenis gebracht. Aldaar eerst kaal geschoren als gewone boeven en toen naar een grote ruimte gebracht waar het krioelde van de gevangenen, bijna allemaal Fransen, maar ook een twintigtal Nederlanders.

Het was voor Willem en mij een grote opluchting, dat ons isolement voorbij was. Dat woog meer dan op tegen het feit, dat wij nu in een intens vies en overbevolkt etablissement terecht gekomen waren. Een voormalig seminarie was door de overheid in gebruik genomen om illegaal binnenkomenden in op te sluiten naast een klein contingent gewone misdadigers. Het gebouw had meerdere verdiepingen, een grote binnenplaats met een wel vijf meter hoge muur er om heen, waar wij gelucht werden, en dateerde vermoedelijk uit het begin van de 19e eeuw. In een grote zaal op de eerste verdieping van, ik schat, 20 bij 20

meter werden wij twee gevoegd bij de reeds 200 aanwezigen. Zoals de lezer uit de genoemde getallen kan op maken en zoals ons bleek toen men ter ruste ging, was de beschikbare ruimte twee vierkante meter per persoon. Om even hierop door te gaan, de verlichting bestond uit één gloeipeer opgehangen aan zijn toevoerdraden. Er waren strozakken om op te liggen; die waren oud, verzadigd met zweet en sperma, en een welkom tehuis voor talloze kleeerluizen. Door de actie van deze beestjes hadden veel gevangenen sterk opgezwollen en ontstoken enkels en polsen. De kleeerluizen hadden concurrentie: wandluizen ofwel 'platjes'. Overdag was het een sport deze beestjes op de eens wit gekalkte wanden op te sporen en dood te drukken, zodat de wanden er als een schilderij van bloedsporen uitzagen. Wandluizen zijn bij voorkeur 's nachts onderweg; afhankelijk van de weg naar hun slachtoffer deelden wij ze in in infanteristen en parachutisten. De laatste bewogen zich over het plafond en lieten zich vallen op een mensenlijf. De infanteristen kwamen gewoon over de vloer; hiertegen werkte een met zeep rond de strozak getrokken lijn vrij effectief.

Direct bij de kennismaking met de andere Nederlanders openbaarde zich een prettige collegiale sfeer. Ik trof daar een Delftse jaargenoot: Jan Postma, groot van stuk en een hockey international.

Voor de Nederlanders was er hulp van buitenaf. Om de andere dag kwam Señor Tous met grote bakken voedsel van goede kwaliteit, waardoor wij zeer bevoorrecht waren. Hoe zat dat?

De directeur van Philips Iberica, Henk de Jong, had initiatieven genomen om de Nederlanders op weg naar Engeland te helpen. Daartoe had hij zijn agenten in Noord-Spanje de fondsen verstrekt om materiële hulp te bieden. En zo kwam ik, jaren voordat ik voor deze firma ging werken, onder de helpende hand ervan. Señor Tous was de Philips agent voor de provincie Lerida.

Op een goede (in letterlijke zin) avond, toen de meesten reeds waren gaan slapen, was er in onze zaal enige beweging; het bleek, dat er een drietal Nederlanders waren binnengebracht. We maakten kennis, stelden de nieuwkomers op hun gemak. Het waren Jan Athmer, student in Wageningen, Joop Kerstiëns (die later als marinier bij Balikpapan zou sneuvelen) en Guy Korte. Er was veel te vertellen over en weer, maar de tijd was gevorderd en dus horizontaal op de strozak. Guy stond al in

zijn ondergoed toen Joop vertelde, dat Guy een semi-professionele zanger was. Dat moesten we meteen horen ! Een scène om nooit te vergeten: een mensenzee gestrekt op de vloer, een enkele peer, Guy in zijn ondergoed en toen zong hij een aria uit Tosca. Geen voorstelling kan ooit deze setting en deze scène evenaren !

Na ruim drie weken in deze bizarre omgeving te hebben doorgebracht – het moet toen eind september zijn geweest - kwam bericht, dat het Nederlandse contingent verplaatst zou worden. Ergens in de provincie stond een half afgebouwd hotelletje. Door de burgeroorlog en aansluitend de wereldoorlog had het geen economisch perspectief. De ruimte was beperkt en het aantal geïnterneerden groot. Het gevolg was, toen wij in Rocallaura, want zo heette het gehucht, aangekomen waren, dat het aantal (éénpersoons) bedden veel kleiner bleek te zijn dan het aantal geïnterneerden.. De Fransen moesten met drie mannen in één bed slapen, de Nederlanders met twee, "want die zijn zo groot". Willem en ik leerden kop aan staart in één bed te slapen.

Het eten was matig, vooral de kwaliteit ervan. Eén keer per week bestond de warme maaltijd in hoofdzaak uit witte bonen. Die stamden blijkbaar uit een afgekeurde partij, want ze zaten vol met wurmen. Wij noemden dat gerecht 'bonen met vlees'.

Op zich was het verblijf in Rocallaura dragelijk. De vrijheid door het land te mogen struinen was heerlijk. Gegeven het seizoen hingen er trossen in de wijngaarden, die een welkome bijvoeding betekenden.

Wat de grootste, psychische, belasting was, was het totaal in het ongewisse verkeren over het tijdstip, waarop wij dit oord in the middle of nowhere zouden kunnen verlaten. De oorlog ging goed voor de geallieerden. "Straks is ie afgelopen, voordat wij hier weg zijn".

Week in, week uit vertoefden wij in ons "hotel" zonder enig zicht op wat voor ons gedaan, of niet gedaan, werd. Na zeven weken kwam de verlossing. Wij mochten naar Madrid! Aangekomen in Madrid keerden wij terug in een redelijke mate van beschaving.

De inspanningen van Consul Generaal Gastman (in functie sinds de voorzomer 1943) en zijn staf resulteerden in een gestage stroom van

vrijgelaten Engelandvaarders. Er waren er honderdvijftig, toen wij erbij kwamen in Madrid. Dat getal schommelde, maar nam niet echt toe omdat er even hard gewerkt werd aan de uitreisvergunning, Salida, voor ons. Het landoorlogsreglement bepaalt, dat een neutrale staat dienstplichtige burgers van een oorlogvoerende staat alleen mag laten gaan naar het eigen grondgebied van de laatste. Voor Nederlanders toen betekende dit een Salida, waarop als bestemming Suriname stond. Hiervoor moest natuurlijk door het consulaat smeergeld betaald worden.

Het consulaat en de Ambassade zorgden goed voor ons. De Engelandvaarders werden ondergebracht in eenvoudige maar adequate hotels; in Hotel International zaten de meesten; van onze groep waren een aantal, waaronder Willem en ik, in een ander, kleiner, hotel gehuisvest. Wij moesten ons natuurlijk wel telkens melden bij de politie.

Engelandvaarders vormden een zeer gemengd gezelschap. De minder geletterden zwierven door de stad en namen het met het bezit van derden niet zo nauw; dit groepje werd 'de roeiploeg' genoemd.

Onder ons bevond zich een opmerkelijk groot aantal goede hockeyers, eersteklassers, waaronder zelfs een international. Die vormden een elftal en het consulaat maakte afspraken voor wedstrijden tegen Spaanse teams. De Nederlanders wonnen keer op keer. Met dit succes, zelfs in de pers besproken, werden er plannen gesmeed voor een interland wedstrijd tegen het nationale elftal van Portugal. Dat werd afgesproken en gespeeld; de revanche heeft nooit plaats gehad, want de hockeyers keerden Spanje voor goed de rug toe en vervolgden hun weg via Gibraltar naar Engeland.

Niet lang na onze aankomst in Madrid was er al een begin gemaakt om ons door te sluiten. Een belangrijke stap in dat proces was een bezoek aan het Engelse consulaat. Daar werden je personalia opgenomen en werd je aan een eerste, oppervlakkige, toets onderworpen. Dit eerste verhoor werd in ons geval afgenomen door een medewerkster, een dochter van een Engelse vader en een Spaanse moeder, Malou Lowenthal. Later zou Malou de echtgenote van Willem worden. Aan

die aanvraag voor een visum om Engeland binnen te komen zat ook een medische keuring vast. De keurende arts bevond bij Willem een staart van zijn paratyphus en daarmee een grote kans op recidive. Hij oordeelde: 'Ga niet naar Engeland, je wordt daar vast en zeker afgekeurd voor militaire dienst, en dan zit je daar maar'. Derhalve stelde Willem zich beschikbaar voor werk in Spanje. Dat werd dankbaar opgepakt door Kolonel Herzberger, chef van een Nederlandse geheime dienst, toen die vanuit Londen een bezoek bracht aan Madrid. Zo verbleef hij lang in Madrid en kreeg - om het op z'n Brabants te zeggen - de kans om Malou te vrijen.

Wij konden begin januari vertrekken. In Portugal was onze stemming opperbest. Wij werden ingekwartierd in een pension aan de kust benoorden Cintra, in Praia de Llobregas. Dat had graag in de winter betalende gasten. De reis naar Engeland, de laatste etappe, was verschillend. Ik had het geluk geboekt te worden op een vlucht van de KLM (!) van Lissabon naar Bristol. Het eindpunt van die lijn was al vroegtijdig verlegd van Londen naar Bristol. Dat had niet verhinderd, dat een toestel door Duitse lange-afstandsjagers was neergeschoten. Dat ongeluk kreeg over de hele wereld publiciteit, omdat aan boord de beroemde filmspeler Leslie Howard zich had bevonden. Mijn reis werd 's nachts per Dakota gemaakt, zonder enige inrichting, alleen een paar kistjes om op te zitten. Verwarming was er niet en het werd 20 onder nul. Het toestel vloog eerst 500 km naar het westen, de oceaan op, om daarna in noord-oostelijke richting naar Bristol te vliegen.

En zo arriveerde ik begin februari 1944 in Engeland. Het was gelukt! En nog net op tijd, want medio maart ging het Verenigd Koninkrijk hermetisch dicht als veiligheidsmaatregel voor de komende invasie.

AANGEBODEN BOEKEN

Dit hoofdstuk is gecreëerd naar aanleiding van een aantal ontvangen vragen van nabestaanden van Engelandvaarders over een bestemming van nagelaten boeken.

Aangeboden zijn:

Boeken van Dr L. de Jong,
De delen: 2, 3, 4a, 4b, 5a, 5b, 6a, 6b, 7a, 7b, 8a, 8b, 9a, 9b, 10a, 10a 1, 10a 2, 10 b (2), 11a (3), 11b2 (2), 11 c3.
Kostenloos. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met:
Mevrouw C. Kouwenhoven
25 Boulevard du Larvotto
MC 98000 Monaco
Telefoon: 00377 93509517
Fax: 00377 92161344
E-mail: kouwenhoven@libello.com

De 12 delen van "De tweede wereldoorlog", een vertaalde Elsevier uitgave van "The second World War" van Sir Winston Churchill, aangeboden door de nabestaanden van de heer A.M. Berg. Kostenloos. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met:
Ch.H. Bartelings
Thomas Jeffersonlaan 437
2285 AP Rijswijk
Telefoon/Fax: +31 (0)70 3941467
E-mail: ch.h.bartelings@planet.nl

CHB

DAG VAN HET VERZET

DAG VAN HET VERZET

ZATERDAG 30 augustus 2008

OOK DIT JAAR WEER IN HET RESTAURANT
VAN DE GENERAAL SPOORKAZERNE TE ERMELO
LEUVENUMSEWEG 88

(VOORLOPIG) PROGRAMMA

Opening: door de voorzitter van de Stichting Samenwerkend Verzet
1940-1945 de heer R.W. Hemmes

Inclusief: Koffie met gebak
Apéritief
Broodjeslunch met soep met 1 consumptie
Herinneringsgeschenk

Veel informatiestands
Veel gelegenheid voor begroeting en ontmoeting

Aanvang: 11.00 uur precies

Aanmelding: Zo spoedig mogelijk door overmaking van € 15,00 per persoon
op postgiro 5166870 t.n.v. "Stg. Samenwerkend Verzet
1940-1945" te Doorn.
Toegangskaarten met routebeschrijving worden half augustus
toegezonden.

Attentie: Ook dit jaar zullen de parkeerterreinen van een letter worden
voorzien, zodat u gemakkelijk kunt onthouden waar u uw auto
hebt geparkeerd.
Tevens zal er gezorgd worden voor meer parkeerplaatsen voor
mindervaliden.

Vanaf 10.00 uur zal tussen station ERMELO en de kazerne
een bus pendelen.

Kort verslag van de bestuursvergadering van de Stichting Samenwerkend Verzet 1940-1945, d.d. 11 december 2007, gehouden te Doorn

1. De voorzitter heet iedereen van harte welkom op deze laatste vergadering van dit jaar. De heer Sonnemans is helaas vanwege gezondheidsproblemen verhinderd. De verzetsorganisatie Allied Aircrew Helpers heeft het bestuur schriftelijk laten weten dat zij stoppen op 28 mei 2008. De heer Sonnemans heeft aangegeven dat hij voornemens is om aanwezig te zijn op de vergadering van maart 2008 van Stichting Samenwerkend Verzet 1940-1945.

Onlangs is mevrouw Wil Veerman, die van 1990 tot enkele jaren geleden uitvoerend secretaris was, rustig ingeslapen. De laatste jaren dat ze officieel die functie had deed zij niet meer.

2. Naar aanleiding van het verslag van de vorige vergadering, betreffende de toekomst van de Stichting Samenwerkend Verzet 1940-1945 maakt de heer De Bruijn de opmerking dat de vice-voorzitter niet juist heeft gehandeld in deze vergadering. Het woord is de secretaris ontnomen. De heer Oskam biedt mevrouw Caspers zijn oprechte excuses aan. Vervolgens doet mevrouw Caspers alsnog verslag van het gesprek met de Basis.
3. Expogé heeft als vertegenwoordiger de heer J.A. Witte aangewezen als vertegenwoordiger in het bestuur van Stichting Samenwerkend Verzet 1940-1945, naar aanleiding van het overlijden van mevrouw Steynis. Expogé stelt de heer Witte kandidaat voor de functie van penningmeester. De heer Witte wordt in dankbaarheid aangenomen in dit bestuur met de functie van penningmeester.
4. Op 17 november is de Volkstrauertag. Dit is een belangrijke dag op de Duitse Militaire Begraafplaats in Ysselsteyn. Een grote militaire afvaardiging is aanwezig bij de herdenking. Zij herdenken de slachtoffers van oorlog en tirannie. De heer De Boef heeft een uitnodiging voor deze herdenking van de Duitse ambassade ontvangen. Het bestuur is van mening dat alleen de herdenking van het Duitse Verzet van belang is.

5. Volgend jaar komt er een kaderwet Veteranen met de definitie veteraan. De vraag is of Stichting Samenwerkend Verzet 1940-1945 nog actie moet ondernemen voor de verzetsmensen die deze status niet hebben.
6. Verslag van het gesprek met de Basis. Uitgangspunt voor dit gesprek was dat Stichting Samenwerkend Verzet 1940-1945 al secretariële en financiële ondersteuning afneemt bij de Basis. Alle verenigingen hebben een sociale taak in het begeleiden van mensen/leden die ouder worden. Belangrijk is dit bespreekbaar te maken met de achterban en vervolgens te inventariseren welke immateriële ondersteuning men nodig heeft. Expogé is voornemens, als de leden achter dit besluit staan, om in 2009/2010 te liquideren. Hierna zijn zij geen deelgenoot meer van Stichting Samenwerkend Verzet 1940-1945, omdat zij gebruik willen gaan maken van de sociale activiteiten van Stichting 1940-1945.
7. Dag van het Verzet 2008 is gepland op zaterdag 30 augustus in de Generaal Spoor Kazerne in Ermelo.

ADRESSENBESTAND _____

ADRESSENBESTAND
Stichting Genootschap Engelandvaarders

Aanvullingen en wijzigingen no. 32 op de adressenlijst van 1 april 1999.

Overleden:

Bruijn Kops, J.W. de
Vas Nunes, A.D.
Stuvel. F. TH.

Hilversum
Kapellen (B)
Oosterhout

Verhuisd:

Gottschall-Delmonte, Mevr. J. Kastelenstraat 80 1083 DE Amsterdam

Adreswijzigingen en correcties gaarne aan:

G.J. Staal Oranje Nassaulaan 52
 3708 GE Zeist
 Telefoon 030 - 692 27 92
 E-mail: jan.staal@planet.nl

www.engelandvaarders1940-1945.nl